

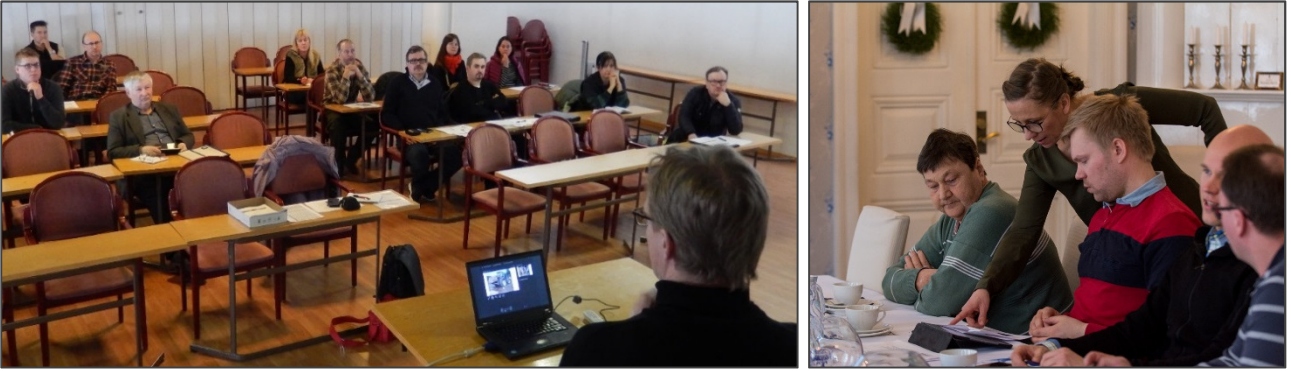
Toiminta on lähtenyt hyvin käyntiin

Marjamaat-hankkeessa on runsaasti toimintaa laajalla alueella eli Pohjois-Karjalassa, Etelä-Savossa ja Keski-Suomessa. Tervetuloa mukaan!

Tulevia tapahtumia 2017 (muutokset mahdollisia)

- ti 18.4. Aloittavien yrittäjien työpaja, Keski-Suomi
 - ke 19.4. Luomumarjainfo, Juva
 - to 27.4. Retki Suonenjoelle
 - to 8.6. Pellonpiennarpäivä, Pohjois-Karjala
 - pe 9.6. Pellonpiennarpäivä, Etelä-Savo
- Pellonpiennareilla mukana viljelyneuvoja Harrie Pijnenburg Hollannista!

Marjamaat-hankkeen infotilaisuudet ovat keränneet hyvin osallistujia. Työpajoissa on pohdittu keskustellen ratkaisuja niin omenan- kuin herukantuotannon haasteisiin sekä sparrattu uusia marjayrittäjiä uran alkutaipaleella. Myös tunneli-info kiinnosti niin paikan päällä kuin etäyhteyksien ylikin. Osallistujilta saatu palaute on ollut positiivista ja hyviä kehitysideoitakin on saatu. Ideoita ja ehdotuksia infojen aiheiksi otetaan vastaan - tapahtumia järjestetään juuri teitä varten!

Kuvat: Tunnelmia herukkapajassa Pieksämäellä 31.3.2017 (vas.)

Omenatyöpajassa 28.3. tutustuttiin erilaisiin liiketoimintamalleihin, opastajana Susann Rännäri SLF:stä.

Asiaa mansikan sekä vadelman taimista ja lajikkeista

Hedelmän- ja Marjanviljelijäin liiton talviluentopäivillä maaliskuussa **Christian Rohling** (Kraege Beerenpflanzen taimisto, Saksa) kertoi mansikan ja vadelman taimityypeistä ja niiden soveltuvuudesta erilaisiin viljelymenetelmiin. Beerenpflanzen taimisto on toiminut vuodesta 1958 lähtien ja siellä tuotetaan yli 20 erilaista mansikkalajiketta, joista useita on viljelyssä myös Suomessa. Taimityypeistä frigotaimet ovat suurimmassa roolissa. Rohling kertoi, että viljelyyn sopiva taimityyppi valitaan sen perusteella, montako kukintoa metrille halutaan. Lajikkeet valitaan markkinointitavan mukaan - suoramyyntiin ja tukkumyyntiin viljellään eri lajikkeita. Muun muassa 'Polkaa' ja 'Korona' tuotetaan hyvin vähän ja ne ovat pelkästään suoramyyntilajikkeita, joita kaupat eivät ota vastaan.

Vadelmasta Beerenpflanzen taimistolla on lisäksi erilaisia taimityyppejä, niin long-cane taimia, paljasjuuritaimia kuin pistokkaitakin. Rohling korosti, että saadakseen haluamiaan lajikkeita ja taimityyppejä, on syytä olla hyvissä ajoin liikkeellä. Nettisivuilta (<http://kraege.de/en/>) löytyy mm. tietoa tilausaikatauluista ja hyvää tietoa myös mm. lajikkeista.

Mikrobeista apua omenan taudintorjuntaan ja kasvunedistämiseen

Maaliskuisilla Talviluentopäivillä **Päivi Heino** Verderasta esitteli uutuustuotteita, joista voi tulevaisuudessa olla apua omenan viljelyssä. Taimien juurtumisen ja kasvuun lähdön edistämiseen on Verderan jälleenmyyjien kautta (Helle, Schetelig, Biotus, SSO Maatalous) tarjolla Rhizocell ja MYC800-valmisteet, joita on testattu viljelmäkokeessa myös Suomessa.

Prestop Mix on saanut esim. mansikan harmaahomeen torjunnan ohella Minor-Use-hyväksynnän myös omenan varastotautien torjuntaan. PreStop Mix levitetään mehiläisten tai kimalaisten avulla ja se soveltuu myös luomutuotantoon.

Keski-Euroopassa on tutkittu hiivauutteen käytön vaikutusta lehtien hajoamisen nopeuttajana ja sitä kautta omenaruven vähentäjänä. Koekäyttöä valmistellaan tulevaisuudelle kesäksi myös Suomeen. Hiivauutevalmistetta (Folwin) ei tällä hetkellä ole vielä kaupallisesti saatavilla, mutta toivottavasti se tulee syksyyn mennessä myyntiin luomustatuksella varustettuna.

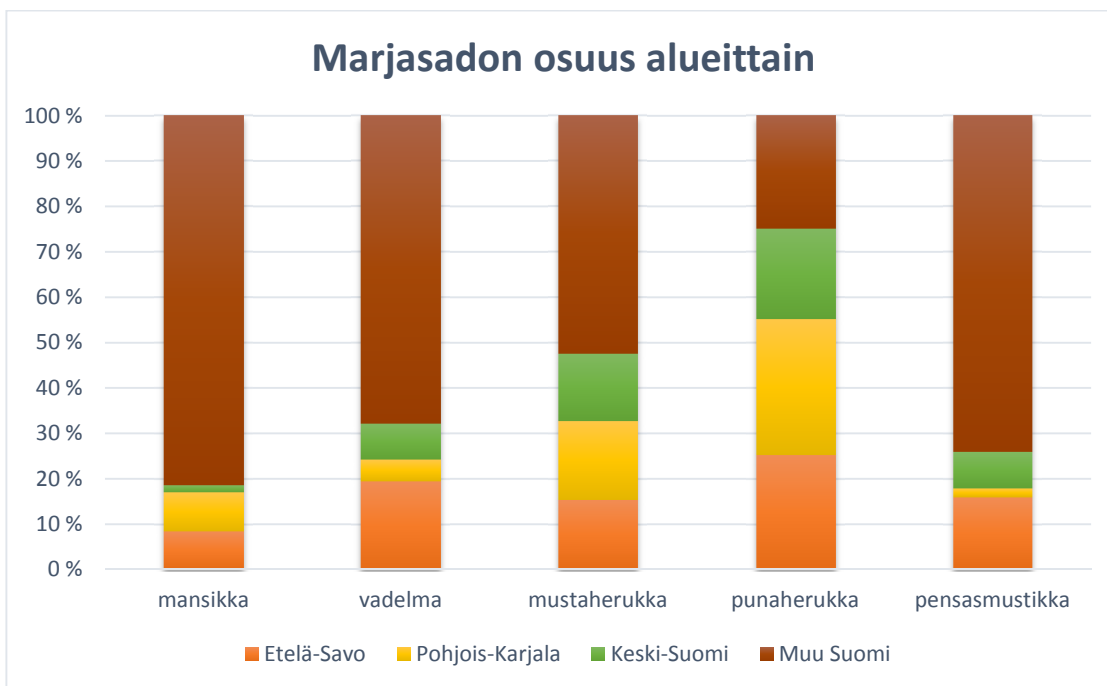
Heinon esitelmään voit tutustua kokonaisuudessaan

<https://pohjois-karjala.proagria.fi/hankkeet/marjamaat-2016-2018-7411>

Marjamailla kasvaa etenkin herukkaa

Vuoden 2016 Puutarhatilastot julkaistiin maaliskuun lopulla. Tilastojen pohjalta nähdään, että Marjamaat-hankkeen toiminta-alue on valtakunnallisestikin merkittävää marjantuotantoaluetta, etenkin herukoiden osalta. Myös vadelman ja pensasmustikan tuotanto on alueella suhteellisen laajaa. Koko maan marjantuotantoalasta hankealueen osuus on 27 %.

Marjojen tuotantoala on kasvanut vuodesta 2014 vuoteen 2106 koko maassa 22 %. Myös hankealueella on kasvua kokonaisalassa tapahtunut, mutta hieman vähemmän, 16 %. Etenkin vadelman ja pensasmustikan viljelyala on kasvanut koko maassa, mutta alueellisia vaihteluja on. Näillä marjalajeilla kasvu näkyy myös sadon määrässä, vadelmalla vaikutusta on myös kehittyneellä viljelytekniikalla. Herukoilla sen sijaan satomäärä on vähentynyt, vaikka kasvustojen satoikäinen pinta-ala on pääosin kasvanut.

Vuonna 2016:

- Keski-Suomessa tuotettiin yli 70 % Suomen valkoherukkasadosta.
- Joka viides poimittu vadelmakilo ja joka neljäs poimittu punaherukkakilo tuli Etelä-Savosta.
- Pohjois-Karjalassa tuotettiin 60 % Suomen karviaisista ja 30 % punaherukoista.
- Hankealueella poimittiin 2,2 miljoonaa kiloa mansikoita, mikä on noin 19 % koko maan sadosta. Hankealueen mansikantuotantoala on 18 % koko maan mansikka-alasta.

- Hankalasta talvesta ja satokauden sateista huolimatta mansikan kokonaissato oli hankealueel- lakin lähes vuoden 2014 tasolla.
- Keski-Suomessa saavutettiin vadelmalla huikea satotaso, yli 8500 kg/ha (koko maan keskisato 3000 kg/ha). Maakunnassa tuotettiin 8 % koko Suomen vadelmasadosta, vaikka viljelyala on vain 3 % koko maan vadelma-alasta.

Puutarhatilastoihin pääset tutustumaan täällä: <http://stat.luke.fi/puutarhatilastot>

Keski-Suomessa tutustutaan luonnonmarjojen viljelyyn

Keski-Suomen Maa- ja kotitalousnaisten Luonnosta lautaselle (LUOLA) -hanke tekee myös luonnonmarjojen viljelyä tutuksi. Ensimmäisenä esittelyssä oli luonnonmarjoista maassamme eniten viljelty laji, tyrni. Maaliskuun lopussa Jyväskylässä Viherlandiassa Luken vanhempi tutkija **Sanna Kauppinen** kertoi sekä tyrnin viljelystä että sen ravitsemuksellisista ominaisuuksista.

Luontaisesti tyrniä esiintyy maassamme Pohjanlahden ja Ahvenenmaan rannikoilla aivan meren rannassa. Tyrni on pioneerikasvi, joka kasvaa ensimmäisten kasvien joukossa alueella, missä paljas- tuu uutta maata jääkauden jälkeisenä maan nousemisena. Typensitojakasvina tyrni selviytyy karus- sakin kasvupaikassa, mutta varjostusta se ei siedä. Tyrni on tuulipölytteinen ja kaksikotinen eli tyr- nitarhaan pitää istuttaa sekä hede- että emikasveja.

Viljelyn pullonkaulana on ollut korjuu ja sen hitaus. Tyrnisatoa korjataan käsin poimimalla, imuria apuna käyttäen tai puristamalla mehu suoraan oksissa olevista marjoista. Yksi ammattiviljelyssä käytössä oleva menetelmä on leikkuukorjuu. Siinä satoa tuottaneet oksat leikataan pois, pakaste- taan ja marjat varistellaan jäisinä oksista irti. Tyrni on monikäyttöinen: mehun lisäksi käyttökel- poista on mehun puristusjäte (kuoret ja siemenet) sekä leikkuukorjuussa kertyvä lehtimassa.

Tähän saakka tyrniä on pidetty varsin vapaana kasvintuhoojista. Toki tyrnin versolaikkua on esiin- tynyt vuosien ajan, mutta uutena tulokkaana Suomessakin havaittiin v. 2015 tyrnikärpänen, jonka toukat tuhoavat kypsyviä marjoja.

<https://www.luke.fi/uutiset/tyrnikarpanen-on-saapunut-suomeen-voi-tuhota-koko-marjasadon/>

Luken julkaisema ja Sanna Kauppinen kokoama ”Tyrnin viljely, hanketuloksia Suomesta ja tutki- mustuloksia maailmalta” on hyvä opas tyrnistä kiinnostuneille. Saatavilla:

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-326-089-4>

LUOLA-hankkeen luonnonmarjojen viljelykoulutus jatkuu lakan, mesimarjan, karpalon, puolukan viljelyluennoilla sekä myöhemmin kesällä/syksyllä käytännön harjoituksilla.

LUOLA-hankkeen koulutuksista lisää:

Hankevetäjä Katariina Jousmäki, 043 826 9712, katariina.jousmaki@maajakotitalousnaiset.fi tai erikoisviljelyasiantuntija Marjo Marttinen, 0400 648 275, marjo.marttinen@proagria.fi

Kuvat: Tyrni sopii vahvan makuisena ja ravintorikkaana ”superfoodina” monenlaisiin tuotteisiin. Kuivatut tyrninlehdet ja mehunpuristuksessa syntyvä massa ovat hyvää raaka-ainetta edelleen tuotteistamiseen.

Muuta ajankohtaista

Tuomo Tuovinen (eläkkeellä oleva Luonnonvarakeskuksen tuholoistutkija) kirjoittaa blogissaan ’Ötökkäelämää Tammelan Kuuslammilla’ elävästi ja maanläheisesti marjoihinkin liittyvien öttiäisten elämästä ja esiintymisestä. Kannattaa seurata! <https://bio.kuusplussa.fi>

Satakunnan ja Varsinais-Suomen alueilla toimii **SataVarma-hanke**, jossa on monenlaista mielenkiintoista toimintaa marjanviljelijöille. SataVarma-hankkeeseen voit tutustua alla olevista linkeistä: <https://lansi-suomi.proagria.fi/hankkeet/satavarma-mansikanviljelyn-kilpailukyvyyn-parantaminen-lounais-suomessa-8090>
<https://www.facebook.com/groups/1803283776660465/>

Yhteystiedot

Etelä-Savo, **Mirja Tiihonen** 0400 638 138, mirja.tiihonen@proagria.fi
Keski-Suomi, **Marjo Marttinen** 0400 648 275, marjo.marttinen@proagria.fi
Pohjois-Karjala, **Päivi Turunen** 040 301 2452, paivi.turunen@proagria.fi ja
Tiina Hovi-Pekkanen 0400 771 140, tiina.hovi-pekkänen@proagria.fi

Hankkeen kotisivut: www.proagria.fi/marjamaat
Liity ryhmään Facebookissa: <https://www.facebook.com/groups/marjamaat/>